

Rapportage Jeugd- en gezinsteams Holland Rijnland

Periode mei t/m oktober 2015

Rapportage Jeugd- en gezinsteams Holland Rijnland, mei t/m oktober 2015

1 Inleiding

Dit document is de tweede rapportage van de jeugd- en gezinsteams in Holland Rijnland. De periodieke rapportages hebben als belangrijkste doel om inzicht te geven in het transformatieproces en de ontwikkeling van de JGT's.

In aanvulling op de gegevens uit de voorjaarsrapportage zijn in deze rapportage gegevens over de tevredenheid van cliënten en samenwerkingspartners toegevoegd.

De rapportage begint met deze ervaringen weer te geven. Waar mogelijk wordt door citaten van cliënten en samenwerkingspartners invulling gegeven aan het 'vertellen'. De rapportage eindigt met 'tellen' van de cijfers met betrekking tot de caseload van de teams.

2 Ervaringen cliënten

De belangrijkste partij die een oordeel kan geven over de jeugd- en gezinsteams zijn de cliënten. Om de ervaringen van cliënten in beeld te kunnen brengen is gebruik gemaakt van een vragenlijst die door ouders en jeugdigen zijn ingevuld. In deze vragenlijst zijn vragen gesteld over de hulpverlening waarbij de respondenten hun waardering op een schaal konden aankruisen; deze is bij de verwerking omgezet in een waardering van 1 tot 10. De vraagstelling in de vragenlijsten voor ouders en jeugdigen was iets verschillend geformuleerd, maar betrof dezelfde onderwerpen.

De vragenlijsten voor jeugdigen is 144 maal ingevuld en die voor ouders 237 maal. Uit de antwoorden blijkt soms dat een vragenlijst voor ouders door een jeugdige is ingevuld; deze is dan in de verwerking toch met de antwoorden van de ouders meegenomen. Van cliënten uit 22 teams zijn ingevulde vragenlijsten ingeleverd.

Doordat per team en per gemeente zeer verschillende aantallen vragenlijsten zijn ingeleverd heeft het geen meerwaarde in deze rapportage de resultaten van de cliënttevredenheid per team of per gemeente weer te geven.

Hieronder de waarderingen per onderwerp (de verschillende omschrijvingen sluiten aan bij de verschillen in de vragenlijsten voor ouders/jeugdigen):

Vraag	waardering ouders	waardering jeugdigen
Ik voelde me gehoord en begrepen; de hulpverlener luisterde naar mij	8,7	9,1
We hebben gepraat over de dingen waarover ik het wilde hebben; die belangrijk voor mij waren	8,7	8,7
De manier van werken paste bij mij; ik vond het fijn wat we deden	8,6	8,7
Over het geheel genomen waren gesprekken in orde; hoop ik dat we dezelfde soort dingen blijven doen	8,8	8,2
Ik ben snel genoeg; heel snel geholpen	8,5	8,4

Deze waarderingen zijn opvallend hoog.

De waarderingen krijgen meer reliëf door ook naar de antwoorden op de open vragen te kijken. Een selectie van de antwoorden met zowel positieve als kritischer geluiden wordt hieronder weergegeven.

Eerst van de jeugdigen:

Wat vind je goed van het jeugd- en gezinsteam?

"Alles."

"Dat jullie thuis komen."

"Dat ze je helpen."

"Hulpverlening neemt ruim de tijd om te begrijpen wat ik zeg of bedoel. Soms is het moeilijk om over de dingen te praten. Ik vind praten lastig. Ik word snel genoeg geholpen en ik hoop dat het thuis met de hulp beter wordt!"

"Snel hulp en dichtbij."
"Leuke spelletjes, tekenen."
"Ja, ik vind goed wat ze doen want ik leer veel van mezelf."
"Het luisteren en niet oordelen dus neutraal er in staan."
"Ik vind het goed dat de hulpverlener verschillende manieren probeert om mij te helpen."

Heb je een tip voor het jeugd- en gezinsteam?

"Nee, ze doen het TOP!!!"
"Helpen met huiswerk"
"Soort loungehoek zou leuk zijn"
"CJG-receptioniste is zelden aanwezig"

De ouders hebben meer en uitvoeriger reacties gegeven, hieronder een selectie:

Wat vindt u goed van het jeugd- en gezinsteam?

"1 vast persoon. Fijn dat je alles terug kan vinden in het online plan"
"2 jeugdwerkers: 1 voor 't kind, 1 voor de ouders - systeemgesprekken, ouderpatronen van invloed op 't kind."
"Aansluiting bij het hele gezin. Hulp waar en wanneer het nodig is."
"Fijn dat er op school inloopspreekuur is. Fijn vind ik dat er meerdere disciplines (expertises) zijn. En bij de overgang naar iets anders zijn jullie tussenpersoon in de tussentijd, dat is fijn."
"Dat ze heel snel kunnen handelen. Ik kreeg binnen een week de steun die ik nodig had. Heeft me geholpen!"
"Maatwerk, toen uit de eerste gesprekken bleek dat we iets anders nodig hadden werd dat meteen geregeld."
"De integrale blik waarmee naar de gezinssituatie is gekeken."
"Heel erg tevreden met alle hulp die we nu krijgen. Voelen ons enorm geholpen en gehoord. Ook gekeken naar wie mijn kind is en wat hij daarbij nodig heeft."
"Heel fijn en een luxe dat de mensen thuis komen, prettig contact. Altijd aanspreekbaar en flexibel, echte interesse en professionaliteit. Heel blij met het team!!!"
"Ik heb veel vertrouwen ook door multi-disciplinaire aanpak."

Heeft u een tip voor het jeugd- en gezinsteam?

"Nee."
"Ga zo door, ik ben zeer tevreden."
"Niet alles over de mail laten gaan. Ook af en toe telefonisch contact opnemen."
"Sneller to-the-point en proberen de essentie van probleem eruit te halen en te behandelen."
"Meer structuur, heldere verwachtingen scheppen, vooraf kaders bepalen samen met ouders."
"Meer doortastend, meer doorvragen tot de kern."
"Meer mannen aannemen."
"Dat jullie de openheid en eerlijkheid behouden naar het kind en de ouders, ook als deze zijn gescheiden zoals in ons geval. Dit zorgt ervoor dat alle betrokkenen zich gehoord en begrepen voelen. Heel belangrijk."
"Digitaal aanmelden verloopt stroef."
"Ik vind het elektronisch ontvangen van het verslag lastig. Liever per post of mail."
"PGB loopt niet goed, word er ook niet over teruggebeld."

3 Ervaringen samenwerkingspartners

Ook de samenwerkingspartners hebben van de jeugd- en gezinsteams een vragenlijst voorgelegd gekregen. Deze kon digitaal worden ingevuld. 259 professionals hebben deze vragenlijst ingevuld; deze 259 professionals hadden vaak met meerdere teams in de regio of in een gemeente te maken, maar ook regelmatig met één team in het bijzonder. Alle teams werden daarbij wel genoemd. Een klein aantal respondenten bleek nog weinig tot geen ervaring te hebben met JGT's. Sommige respondenten noemden JGT's buiten de regio.

De respondenten waren afkomstig van een groot aantal organisaties:

Onderwijs: 85x, waarvan basisscholen: 57x, VO-scholen: 11x, MBO: 1x,
speciaal onderwijs 1x, samenwerkingsverband
onderwijs: 15x

GGZ: 34x, waarvan vrijgevestigde ggz: 19x, Curium: 10x, Rivierduinen (incl Kristal en Centrum autisme): 5x

GGD (incl. JGZ): 27x

Jeugdbescherming West: 22x

Horizon (mn pleegzorg): 10x

Cardea: 8x

Kwadraad: 8x

Ipse de Bruggen: 6x

MEE: 4x

Huisartsen: 4x

Sociaal wijkteams, incl. TOM: 14x

Gemeenten: 11x

Politie: 5x

Overige partijen: 21x
 waaronder kinderdagverblijven en peuterspeelzaalwerk (4) Prodeba (3), jongerenwerk (2), Regionaal Bureau Leerlicht (2), e.a.

De vragenlijst bestond uit vragen omtrent de samenwerking, toegankelijkheid en de communicatie van/over de JGT's, over de methodische werkwijze en de kwaliteit van de hulpverlening door de JGT's.

Vragen samenwerking, toegankelijkheid, communicatie	ja	kan beter	nee
JGT is betrouwbare samenwerkingspartner	74%	26%	0%
Samenwerking met JGT heeft duidelijke meerwaarde	71%	23%	6%
Ik heb 1 contactpersoon bij JGT	41%	5%	54%
Hulpverlening van JGT is laagdrempelig	77%	20%	4%
Hulpverlening JGT wordt tijdig gestart	64%	31%	5%
Het JGT is goed bereikbaar	67%	27%	6%
Ik heb voldoende informatie over het JGT ontvangen	69%	25%	6%
Het JGT informeert tijdig over relevante interne ontwikkelingen	45%	38%	17%

Op grond van de hierboven weergegeven antwoorden is de tevredenheid van partners over samenwerking en toegankelijkheid behoorlijk hoog te noemen, in aanmerking nemende dat de samenwerkingsrelaties nog volop in ontwikkeling zijn. Bij de vraag naar 1 contactpersoon vanuit het JGT wordt vaak nee geantwoord, omdat veel respondenten met meerdere teams te maken hebben. Aandachtspunt is het informeren van partners over ontwikkelingen binnen het JGT.

Vragen methodische werkwijze en kwaliteit hulpverlening	ja	kan beter	nee
Hulpverleners JGT werken vraaggericht	82%	17%	1%
Door werkwijze JGT is er integrale aanpak gezinsproblematiek	51%	41%	8%
Jongeren en ouders hebben zelf de regie in hulp	72%	22%	5%
Het JGT doet wat nodig is	51%	46%	3%
Ik ben tevreden over de hulp door het JGT	55%	40%	5%
Hulpverleners van het JGT zijn deskundig	76%	23%	1%
Hulpverleners JGT zijn op de hoogte van sociale kaart	63%	31%	6%
Het is duidelijk hoe wordt omgegaan met privacy van jongeren en ouders	71%	17%	12%
Er wordt tijdig doorverwezen naar specialistische hulp	59%	35%	6%
Jongeren en ouders hebben baat bij de hulpverlening	72%	28%	0%

Als het gaat om de werkwijze en kwaliteit van de hulpverlening zijn er meer verschillen in de antwoorden van de respondenten. Het hoogst zijn de scores als het gaat om vraaggerichtheid,

deskundigheid, regie bij de cliënt en of de cliënten baat hebben bij de hulp. Verbeterpunten voor de JGT's zijn de integraliteit van de aanpak, doen wat nodig is en tijdig verwijzen naar specialistische hulp. De overall tevredenheid van samenwerkingspartners is lager dan die van cliënten.

Vele respondenten hebben gebruik gemaakt van de ruimte om opmerkingen te maken. Een selectie:

"Alles is nog volop in ontwikkeling. We leren nog steeds van elkaar en van situaties. Er is nog veel winst te behalen."

"Ik ben over het algemeen tevreden. De problemen die ik heb hebben te maken met de visie op vraaggericht werken van het JGT. Als er problematiek geïdentificeerd wordt waar ouders hun ogen voor willen sluiten komt er vanuit hen geen hulpvraag. Als de problematiek ernstig is hindert dat de hulpverlening."

"Van belang is om zoveel mogelijk af te stemmen over in gang gezette ondersteuning van kind/ouders door JGT. Niet altijd is duidelijk of begeleiding gestart is, hoe begeleiding eruit ziet en hoe er waar nodig en zinvol zoveel mogelijk met elkaar samengewerkt kan worden om de ingezette ondersteuning te versterken. Graag ouders wijzen op belang van samenwerking en het mogen delen van informatie. Tip: bij mailcontact vanuit school naar JGT en vice versa: ouders in cc meenemen."

"Mijn ervaringen zijn heel wisselend. Soms is het lastig om contact te krijgen, soms juist helemaal niet. Ik heb hele proactieve JGT-ers meegemaakt maar ook hele afwachtende. Ik denk dat het belangrijk is om (voorafgaand aan een overleg) goed van elkaar te weten hoe je betrokken bent en wat je rol/bijdrage in het overleg kan zijn. En wat je van de ander verwacht. Ook de deskundigheid verschilt. Ik denk dat er tijd nodig is om mensen die vanuit de eigen (oude) organisatie heel kundig zijn, ook generalist te laten worden. Waar ik tevreden over ben is de rol die het JGT speelt bij het snel inschakelen van hulp. Wanneer met elkaar duidelijk is geworden welke hulp nodig is zijn de lijnen vaak kort en wordt de benodigde hulp in mijn ervaring snel opgestart."

"Positief: denken goed mee met ouders; lijntjes zijn kort, goed en snel bereikbaar; flexibel en bereidwillig; vaak hebben de JGT-ers goed zicht op het gezin; het is prettig dat we een gezicht hebben bij de mensen die over het gezin gaan (dat ze bij de gesprekken zijn etc.); JGT's zijn laagdrempelig. Aandachtspunten: de inschatting van de JGT-ers verschilt (vaak sterk van de inschatting van onze pedagogen en psychologen over wat nuttig en nodig is, bijvoorbeeld: er wordt vaak een hoge indicatie afgegeven terwijl ons inziens lichtere hulp passender is. Er worden daardoor verkeerde verwachtingen bij ouders gewekt. Wij moeten dan teleurstellen. Tevens komt anderzijds vaak voor dat wij als lichte hulp worden ingeschakeld, terwijl wij vinden dat zwaardere hulp zoals bijv. therapie of ouderbegeleiding noodzakelijk is; grote verschillen tussen JGT-medewerkers (inhoudelijk maar ook ten aanzien van de procedures); JGT-ers nemen de zorgcoördinatie niet altijd op zich (en stappen er soms snel uit, bij gezinnen met complexe meervoudige problematiek bij meerdere gezinsleden); het is merkbaar dat JGT-ers een hoge werkdruk hebben."

"Voor ouders is het JGT niet altijd laagdrempelig (digitale inschrijving). Systeem waar de betrokkenen de voortgang kunnen delen werkt niet. Hulp soms passief en op afstand. Groot overleggen komen moeizaam tot stand. Duurt soms heel lang."

"Zeer deskundig, en coöperatief. Sneller inspringen bij klanten met opvoedvragen zou wenselijk zijn. Niet te veel afhouden en te snel denken de casus hoort niet bij ons (meedenken)."

"Wat ik van JGT merk in de praktijk vind ik positief en een verbetering tov vroegere BJZ."

Regelmatig werd door respondenten aangegeven dat ze niet op alle vragen antwoorden konden geven omdat men (nog) onvoldoende ervaring met het JGT had.

4 Ervaringen teams

Begin oktober is een vragenlijst uitgezet onder de teams die tot doel had een beeld te verkrijgen in hoeverre de beoogde transformatie in de zorg tot stand komt. Van 23 teams zijn de vragenlijsten verwerkt.

Trotse teams

De jeugd- en gezinsteams zijn als zij terugblikken op de afgelopen periode erg trots op wat allemaal tot stand is gebracht. Gevraagd naar waar ze het meest trots op zijn, worden de volgende zaken het meest genoemd:

- geen wachtlijsten/korte wachttijden, hoeveelheid klanten die bediend zijn/worden zonder wachtlijst, snelle hulpverlening, snelheid en slagvaardigheid
- veel tevreden cliënten, tevreden geluiden van ouders
- goede contacten en samenwerking met netwerkpartners
- teamvorming: (proces van) teamvorming, samenwerking binnen team waarin elkaars expertise goed wordt benut, door verschillende expertises kunnen cliënten met uiteenlopende problematiek goed geholpen worden, mate van zelforganisatie/zelfsturing, goed functioneren team zonder ziekte of uitval, veilige sfeer met ruimte voor feedback en kritische blik, zelfvertrouwen en vertrouwen in elkaar als team

Bij deze punten wordt door teams regelmatig benoemd dat ze zich staande hebben weten te houden en hebben weten te ontwikkelen, ondanks onzekerheid, chaos en dergelijke.

Daarnaast worden genoemd als aspecten waar men trots op is:

- hulp op maat met creatieve en nieuwe interventies, kritische blik op aanmeldingen, door goede voorbereiding goede hulp bieden, betrokkenheid bij cliënt door ruimte voor doen wat nodig is
- goede integratie in CJG
- laagdrempelig naar klanten en netwerk
- resultaten heronderzoeken PGB
- ontwikkelen teambrede visie
- korte lijnen naar gemeente
- veiligheid als gedeelde verantwoordelijkheid team
- veel werkprocessen helder in kaart
- denken in mogelijkheden, toekomstgericht, constructief

In het kader van vertellen hieronder een aantal typerende citaten van teams eruit gelicht:

"We zijn het meest tevreden met dat we vanuit de chaos, niet weten waar je aan begint, de samenwerking met elkaar hebben gevonden. Al een jaar volhouden! Vanuit verschillende achtergronden en werkwijzen een team zijn geworden: samenwerken met elkaar en elkaar aanvullen, elkaars krachten benutten en elkaar aanspreken. Vragen van cliënten direct oppakken, met elkaar kijken wie het beste aansluit, buddy waar nodig en snel professionele hulp bieden. Zonodig doorschakelen. Er is meer structuur en rust binnen het team, we pakken aan, gaan ervoor."

"Veel tevreden cliënten.

Ons team bestaat uit professionals uit verschillende organisaties, waardoor er een goede match gemaakt kan worden met cliënten met uiteenlopende problematiek en waardoor basisbehandelingen ook binnen het JGT kunnen worden gedaan.

We hebben geen wachtlijst.

Er is een goede samenwerkingsrelatie met scholen, huisartsen en andere organisaties. Het JGT is bekend."

"Investeren in dezelfde basiskennis (gezin centraal vs. gezinsbegeleiding, GIZ en SOS).

Het verdelen van zaken en de motivatie om een sterk team te vormen. Er is geïnvesteerd in elkaar en elkaars deskundigheid.

We zijn blij dat we met elkaar nog staan!

We zijn constructief en productief."

Werken met gezinsplannen

De teams is voorts gevraagd in hoeverre het lukt te werken volgens de principes van 1 gezin 1 plan, zoals opgenomen in de visie voor de jeugd- en gezinsteams. Hieronder in de tabel een weergave van de ervaringen met het opstellen van gezinsplannen, de rol van het sociale netwerk daarin en de rol van andere professionals daarin:

Vraag	vaak	regelmatig	soms	zelden
<i>Hoe vaak stel je samen met het gezin een gezinsplan op met concrete doelen voor het hulptraject?</i>	12	9	2	
<i>Hoe vaak nemen mensen uit het sociale netwerk van het gezin deel aan (het opstellen en uitvoeren) van het gezinsplan?</i>		3	15	5
<i>Hoe vaak nemen andere professionals van buiten het JGT deel aan (het opstellen en uitvoeren) van het gezinsplan?</i>	9	12	2	
<i>Hoe vaak hebben de ouders/jongeren van het gezin zelf de regie in het (gezins)plan?</i>	9	9	5	
<i>Hoe vaak ben je als JGT--medewerker zorgcoördinator in het gezinsplan?</i>	14	8	1	
<i>Hoe vaak is een professional van buiten het JGT zorgcoördinator in het gezinsplan?</i>			12	11

Over de regierol van ouders/jeugdigen wordt divers geantwoord. Een team geeft bij de vraag naar de regie van de ouders/jongeren aan dat zij mede regie hebben bij de opstelling van het gezinsplan, zoals bij het formuleren van doelen en aanpak, maar niet als het gaat om afspraken plannen, rapporteren e.d. Dat ligt bij het JGT.

Wat opvalt uit deze antwoorden is dat de rol van het sociale netwerk nog zeer beperkt is in de gezinsplannen. Verder valt op dat hulpverleners van buiten het JGT regelmatig deelnemen aan het gezinsplan, maar weinig een zorgcoördinatierol op zich nemen.

In twee vragen is nog nader doorgevraagd over de werkwijze bij de gezinsplannen:

Lukt het goed om tot een integrale aanpak te komen in het gezinsplan?

Op deze vraag antwoorden 4 teams 'ja', de overige teams antwoorden 'kan beter'. In de toelichting op deze vraag wordt een aantal malen genoemd dat de samenwerking met ketenpartners en in het bijzonder de volwassenenzorg nog vaker en beter kan plaatsvinden. Daarbij wordt ook aangegeven dat het soms (te) lang duurt om alle partijen om de tafel te krijgen en dat daarom de voorkeur wordt gegeven aan snelheid en een minder brede aanpak. Ook wordt er genoemd dat vanuit de verschillende organisaties met verschillende formats voor 1 gezin 1 plan wordt gewerkt.

In veel reacties op deze vraag geven de teams aan dat Plusplan hierin nog onvoldoende ondersteunend en gebruiksvriendelijk is.

Lukt het goed om het sociaal netwerk van het gezin aan te boren en een plek te geven in het gezinsplan?

De teams geven aan dat dit nog niet het geval is, "het kan beter" luidt het vrijwel (op 2 teams na) unanieme antwoord. Vaak wordt genoemd dat de gezinnen die om hulp aankloppen een heel klein netwerk hebben, het netwerk overbelast is, of dat de gezinnen het moeilijk vinden bekenden uit hun omgeving te betrekken bij hun problemen.

Daarnaast geven de teams aan dat ze er meer aan zouden kunnen doen om het sociale netwerk te betrekken bij het gezinsplan. Nu denkt men eerder aan het professionele netwerk dan het informele netwerk. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door te starten met een familienetwerkberaad, maar dat kost wel veel tijd, zegt een team. Andere teams zeggen dat het systematischer in de intake zou moeten worden besproken en dat men meer kennis zou willen hebben over sociale netwerkstrategieën. Een team signaleert dat gezinnen door de hulp steviger worden en ook hun sociale netwerk op gaan bouwen.

Ervaringen in de samenwerking met partners

In de vragenlijst is aan de teams gevraagd naar de ervaringen in de samenwerking met partners uit het voorliggende veld, de specialistische zorgaanbieders, de kleine aanbieders, de

partners uit de veiligheidsketen en partners die bij crises optreden. Voor de samenwerking met al deze partijen geldt dat deze in ontwikkeling is en soms nog wisselend van kwaliteit, maar gaandeweg wel steeds beter wordt. Algemeen wordt vaak genoemd dat partners (te) hoge verwachtingen van de JGT's hebben. Door meer ervaring met elkaar op te doen, meer met elkaar te communiceren worden verschillen in visie of in verwachtingen opgelost en kan de samenwerking soepeler verlopen. Een aantal teams geeft aan dat partners ervaren dat de JGT's verschillen in hun manier van werken en zien dat als aandachtspunt.

1. *Samenwerking met partners uit het voorliggende veld, zoals onderwijs, huisartsen, JGZ:*

De meeste JGT's zijn positief over de samenwerking met het voorliggend veld. Ze geven aan dat ze steeds bekender worden met en bij het voorliggend veld en er steeds meer cliënten via deze partners bij het JGT komen. Doorsturen naar het JGT is echter nog geen samenwerking. Partners zijn vaak welwillend om mee te denken en informatie uit te wisselen, maar voelen niet altijd voor deelname aan 1 gezin 1 plan.

Een team signaleert dat scholen het soms moeilijk vinden hun rol op te pakken als het bijvoorbeeld gaat om een melding ivm vermoeden van kindermishandeling. Het werkt goed om spreekuren op school te organiseren, dat werkt drempelverlagend en bevordert de samenwerking.

Verschillende JGT's geven aan dat ze zelf beter dienen terug te koppelen naar partners in het voorliggend veld, een team geeft aan hier de ouders zelf zoveel mogelijk voor verantwoordelijk te maken. Een team geeft aan dat het moeilijk is om de visie van 'niet over maar met cliënten praten' over te brengen aan de partners en dat men zoekend is naar welke informatie met wie gedeeld kan worden.

2. *Samenwerking met specialistische zorgaanbieders:*

De ervaringen in de samenwerking met specialistische zorgaanbieders is wisselend maar gemiddeld positief, de invoering van één aanmeldformulier is een verbetering, en terugkoppeling over de hulp verloopt goed. Er zijn echter een aantal wezenlijke zorgpunten of ervaren knelpunten:

Zorg is er over de groeiende wachtlijsten en zelfs cliëntenstops. De verantwoordelijkheid voor het vinden van passende zorg wordt dan vaak weer teruggedeed bij het JGT, in plaats van dat de instelling met de wachtlijst hiermee aan de slag gaat.

De ervaring is nog regelmatig dat het gezinsplan niet volstaat voor toeleiding, er wordt dan om aanvullende informatie gevraagd, wat relatief veel tijd vraagt van het JGT. Lastig is dat nog niet elke zorgaanbieder gekoppeld is aan Plusplan, dat maakt toeleiding en terugkoppeling lastiger. Ook wordt gesignaleerd dat er weinig overleg/samenwerking is tussen verschillende specialisten, men probeert die communicatie of verwijzing dan plaats te laten vinden via het JGT.

Tenslotte wordt door een JGT uit een randgemeente aangegeven dat passende zorg buiten de regio niet gecontracteerd is, wat niet in het belang van de cliënt is.

3. *Samenwerking met lokale vrijgevestigden of kleine aanbieders:*

De ervaring met lokale vrijgevestigden of kleine aanbieders is nog vrij beperkt, ze zijn nog lang niet altijd goed in beeld bij de JGT's. Waar er echter ervaring is, is de ervaring positief. Men ervaart snelle hulp, flexibiliteit, bereidheid tot meedenken en meedoen in overleggen.

Ook hier wordt als belangrijkste knelpunt genoemd de wachtlijsten en cliëntenstops, waarna de verantwoordelijkheid voor de cliënt weer teruggedeed wordt bij het JGT.

4. *Samenwerking met partners uit de veiligheidsketen, zoals Raad voor de kindbescherming, jeugdbescherming, politie, Veilig thuis, meldpunt zorg en overlast:*

Veel teams zijn nog zoekend op het domein van veiligheid. Bij teams die hier meer deskundigheid over in huis hebben, verloopt de samenwerking met de partners soepeler dan bij andere teams. Meerdere teams geven aan dat nog niet altijd duidelijk is wie in welke situatie moet worden ingeschakeld. Dat leidt soms tot heen en weer schuiven voordat er daadwerkelijk iemand aan de slag gaat.

Over de samenwerking met politie, Raad voor de kindbescherming of voogdij zijn de teams vaak kort. Die is goed of men moet elkaar nog beter leren kennen.

Over Veilig thuis, Meldpunt zorg en overlast en Jeugdbeschermingstafel wordt veel gezegd. Veel teams geven aan dat de samenwerking met Veilig thuis op knelpunten stuit. Men is positief over de waarde van consultaties bij Veilig thuis, maar men vindt de taakafbakening tussen Veilig thuis en JGT onduidelijk. Men ervaart dat Veilig thuis niet snel een zaak zal overnemen of samen met een cliënt het gesprek zal aangaan, waarbij de visie van het JGT om met de cliënt en niet over de cliënt te praten in het geding komt. Ook is afstemming nodig over de regievoering door de cliënt. Verschillende teams signaleren dat het veelal lang duurt voordat gecheckt wordt of een cliënt bij het JGT bekend is of voordat zorgmeldingen naar het JGT worden doorgezet.

Zorgen worden geuit over de lange en onduidelijke procedures mbt de Jeugdbeschermingstafel. Verder ervaren teams nog onduidelijkheid mbt privacy, bespreken en uitwisseling van gegevens bij veiligheidszaken.

5. *Samenwerking met partijen die optreden bij crisissituaties, zoals het Crisisinterventieteam (CIT) of de crisisdienst van een zorginstelling:*

De meeste reacties van teams betreffen het CIT. Men heeft het algemeen als zeer positief ervaren dat het CIT alle teams heeft bezocht. In de praktijk ervaart men een goede consultatiefunctie, er wordt prettig meege gedacht. Er wordt echter gesignaleerd dat de werkdruk bij het CIT te hoog is, of dat er te weinig menskracht is, want het CIT kan moeilijk zaken overnemen, legt veel terug bij het JGT. Een JGT geeft aan dat het erg veel (overleg)tijd van het JGT kost als het CIT op afstand ondersteunt bij acute crisis, hierbij is meer ondersteuning nodig. Het is lastig om aan de ene kant ouders en kind te ondersteunen en aan de andere kant een crisis te beslechten.

Verder noemen teams dat het steeds lastiger wordt om crisisplaatsingen te regelen. Er is een wachttijd voor het inzetten van spoedhulp en dat legt een enorme druk op het JGT. Een JGT is niet in staat om een gezin in crisis intensief te begeleiden.

Overige zaken

Een tweetal overige zaken die de teams hebben aangegeven:

-Over het algemeen wordt in alle teams een hoge werkdruk ervaren.

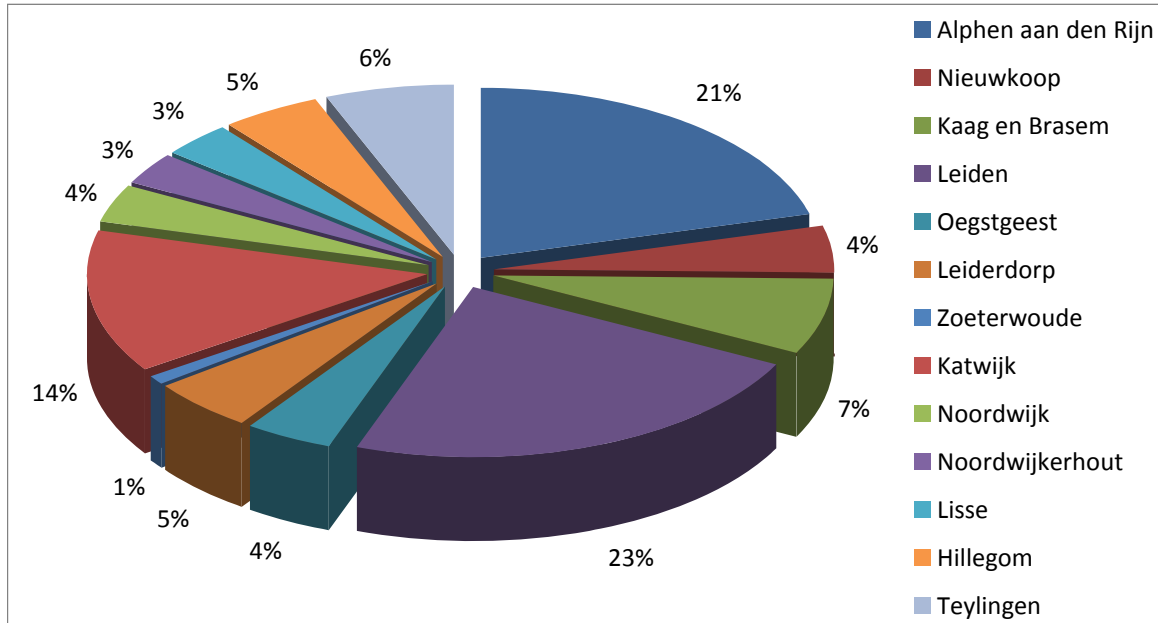
-PGB's vormen een grote belasting voor JGT's, men ervaart een dubbele rol naar cliënten en in onderdelen (administratief en behandeling van bezwaren) is meer ondersteuning van gemeenten nodig, zoals bijvoorbeeld in de gemeente Alphen wel het geval is.

5 De cijfers

In de periode van 1 mei t/m 31 oktober 2015 zijn er 2216 aanmeldingen geweest bij de jeugd- en gezinsteams. In totaal zijn er vanaf 1 januari 4879 aanmeldingen geweest.

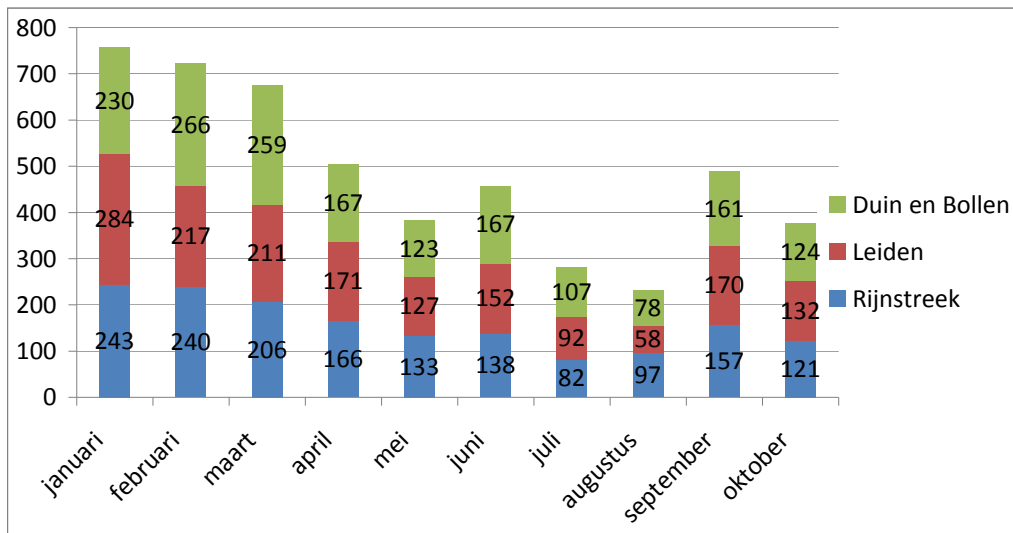
In de volgende diagram wordt inzichtelijk gemaakt uit welke gemeenten de aanmeldingen afkomstig zijn:

Diagram 1: Aantal aanmeldingen per gemeente 1-1-2015 t/m 31-10-2015

In onderstaande grafiek wordt het verloop van het aantal aanmeldingen over de afgelopen 10 maanden in beeld gebracht:

Grafiek 1: verloop aanmeldingen JGT's per maand, per regio

De daling in het aantal aanmeldingen vanaf april heeft te maken met het feit dat in de eerste periode veel hulptrajecten die al in 2014 gestart waren nieuw zijn opgenomen in het registratiesysteem. Daarnaast zijn er in de vakantieperiode (maanden juli en augustus) duidelijk minder aanmeldingen dan in de andere maanden.

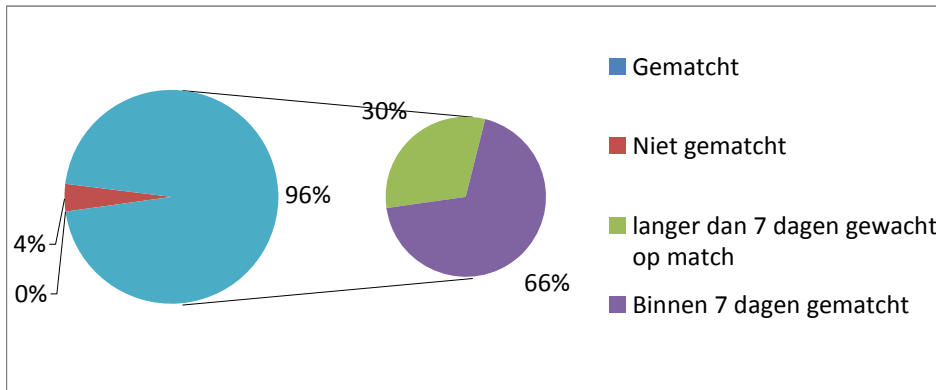
Hierna worden de gegevens van de verschillende teams in één tabel samengevat.

Tabel 1: gegevens over aanmeldingen per team 1-5-2015 t/m 31-10-2015

plaats/team	aantal aanmel- dingen	aantal 'matches'	gem. duur aanmelding – match in dagen	aantal afgesloten trajecten	gem. duur traject in dagen	
Rijnstreek						
Alphen a/d Rijn	455	439 = 96%		131 = 29%		
	Boskoop	65	65 = 100%	9,7	11 = 17%	90,9
	Centrum	109	95 = 87%	14,0	25 = 23%	104,8
	Ridderveld	123	123 = 100%	5,7	34 = 28%	88,1
	Rijnwoude	77	76 = 99%	8,1	30 = 29%	97,1
	West	81	80 = 99%	11,3	31 = 38%	84,3
Kaag en Braassem	178	154 = 87%	12,5	23 = 7%	80,7	
Nieuwkoop	95	94 = 100%	5,7	32 = 34%	90	
Leidse regio						
Leiden	499	491 = 98%		205 = 41%		
	Binnenstad	68	67 = 99%	5,7	7 = 10%	102
	Bos&Gasthuizen	93	92 = 99%	20,1	33 = 35%	92,7
	Merenwijk	103	100 = 97%	8,2	40 = 39%	94,6
	Noord/Boerh.	83	81 = 98%	9,9	34 = 41%	68,2
	Roodenburg	69	68 = 99%	6,5	45 = 65%	89,8
	Stevenshof&Mors	83	83 = 100%	5,2	46 = 55%	87,5
Leiderdorp/Zoeterwoude	146	146 = 100%		77 = 53%		
	Leiderdorp	121	121 = 100%	7,9	68 = 56%	89,8
	Zoeterwoude	25	25 = 100%	4,5	9 = 36%	92,5
Oegstgeest	82	79 = 96%	8,2	49 = 60%	84,6	
Duin- en Bollenstreek						
Hillegom	92	90 = 98%	8,3	48 = 52%	78,4	
Lisse	85	77 = 91%	17,4	26 = 31%	69,7	
Katwijk	299	278 = 93%		113 = 38%		
	Katwijk 1&2	199	179 = 90%	18,3	84 = 42%	86,9
	Rijns/Valkenburg	100	99 = 99%	6,7	29 = 29%	92,5
Noordwijk	91	90 = 99%	7,9	47 = 52%	77,3	
Noordwijkerhout	49	48 = 98%	8,9	33 = 67%	81,7	
Teylingen	145	137 = 94%		53 = 37%		
	S'heim/Warmond	78	72 = 92%	36	30 = 38%	78
	Voorhout	67	65 = 97%	11	23 = 34%	81
Totaal	2216	2123 = 96%	9,7	837 = 38%	86,8	

Een match is een koppeling van een hulpverlener aan een cliënt. In vergelijking met de periode januari t/m april 2015 zijn er veel meer 'matches' gemaakt: gemiddeld 96% nu versus 89% in de eerste 4 maanden. Dit heeft mogelijk vooral te maken met een verbetering in het registreren.

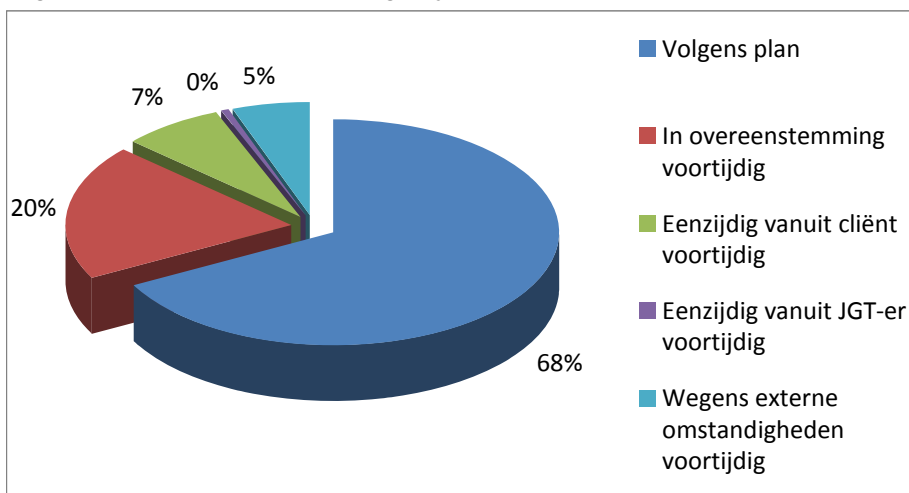
Diagram 2: aantal matches en duur match

Het aantal afgesloten hulptrajecten is gestegen, van 11% in de eerste 4 maanden naar gemiddeld 38% nu. Dit is conform verwachting omdat er nu eenmaal wat tijd nodig is om dossiers te kunnen afsluiten. In de eerste periode was de tijd te kort na de start van de JGT's in januari om hier zinvol naar te kunnen kijken. Inmiddels is het echter mogelijk een nadere blik op de cijfers per team te werpen en dan valt op dat de verschillen tussen de teams groot zijn. De teams Kaag en Braassem (7%), Leiden Centrum (10%) en Boskoop (17%) hebben een laag percentage afgesloten trajecten, terwijl teams als Noordwijkerhout (67%), Leiden Roodenburg (65%) en Oegstgeest (60%) zeer hoge percentages halen.

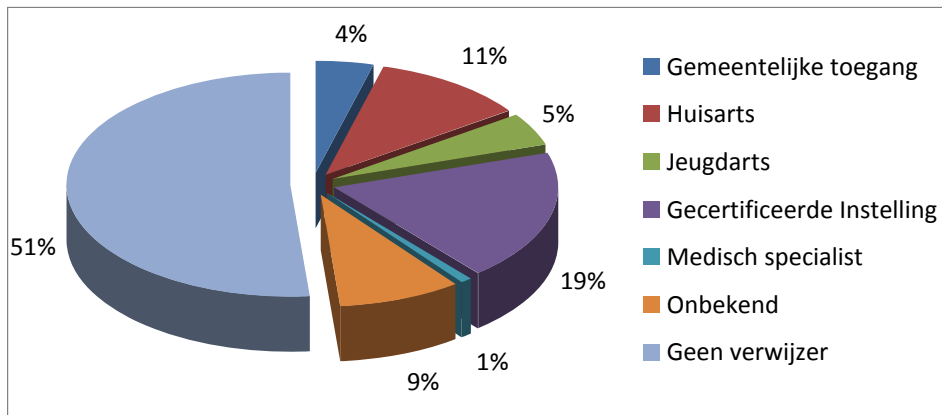
Hieronder wordt in beeld gebracht wat de redenen voor afsluiting van de trajecten waren:

Diagram 3: redenen voor afsluiting traject

In de afgelopen periode is in de registraties vastgelegd hoe de cliënten bij de JGT's zijn terecht gekomen. Dit is door cliënten zelf aangegeven. Hier komt het volgende beeld uit naar voren:

Diagram 4: verwijzers

Er zijn wat verschillen te zien tussen de belangrijkste verwijzers per team. Het kan voor teams die laag in het aantal verwijzingen van een bepaalde discipline 'scoren', mogelijk interessant zijn te zien waarom andere teams wel veel verwijzingen hiervan krijgen.

6 Conclusies

De ervaringen van de cliënten, de samenwerkingspartners en de teams geven een mooi beeld van de veranderingen die sinds 1 januari 2015 al gerealiseerd zijn. De snelle hulp zonder wachtlijsten en de hulp op maat die mogelijk is door de nauwe samenwerking tussen hulpverleners met verschillende expertises in elk team, zijn dé grote veranderingen die de JGT's teweeg hebben gebracht in vergelijking met de situatie in de jeugdzorg vóór 1 januari 2015. Voor 1 januari moesten mensen met hun hulpvraag eerst naar Bureau Jeugdzorg en kon pas na indicatiestelling een hulpaanbod tot stand komen. Dit vergde vele weken, waar nu vaak binnen 1 à 2 weken na aanmelding de hulp start. Vóór 1 januari was de expertise op het gebied van jeugd-ggz, of jeugdigen met een beperking apart georganiseerd van de jeugdhulpverlening wat een multidisciplinaire aanpak lastiger maakte.

Hiermee heeft de beoogde transformatie van de jeugdzorg op deze belangrijke punten al concreet handen en voeten gekregen. Dat de geboden hulp door cliënten, jeugdigen en ouders, gewaardeerd wordt met gemiddelde cijfers boven een 8,5 is een grote aanmoediging om door te gaan op de ingeslagen weg.

Uit de ervaringen van de jeugd- en gezinsteam en van de samenwerkingspartners komen tegelijkertijd ook de nodige verbeterpunten naar voren. Ook hiervoor geldt dat de waardering van cliënten een aanmoediging kan zijn om de verbeterpunten voortvarend ter hand te nemen.